

Drie graden warmer: heter dan de hel

Kort:

Bij 3°C opwarming wordt de aarde heter dan de hel. Honderden miljoenen mensen krijgen te maken met ‘gevaarlijke hittegolven’ van een in ons huidige klimaat nooit vertoonde intensiteit. Ze vertrekken naar koelere oorden.

Lang:

‘Delhi staat in brand. Je kunt je de hitte niet voorstellen. Als je naar buiten gaat, voelt het alsof je een oven binnenstapt.’

“Zo schreef een in India gevestigde correspondent op 11 juni 2019. Diezelfde dag meldde *The Times of India* dat in Delhi zojuist een nieuw hitterecord van 48°C was gevestigd, waarmee het vorige record van 47,8°C uit juni 2014 uit de boeken verdween. De dag tevoren had de Indiase Meteorologische Dienst een ongebruikelijke weerswaarschuwing voor extreme hitte laten uitgaan voor zowel de hoofdstad als grote delen van naburige staten als Haryana, Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Chandigarh en Saurashtra. Geconfronteerd met 50% meer gevallen van hitteberoerte dan op een ‘normale’ zomerdag, waarschuwden de artsen de inwoners van Delhi om lichtgekleurde kleren te dragen, parasols op te steken en 3-4 liter water per dag te drinken. Desondanks zouden vier passagiers op de Kerala Express van Agra naar Coimbatore de reis in hun ongekoelde treinwagon niet overleven.

Verder naar het westen steeg de temperatuur in Jacobabad in Pakistan naar een verschroeiende 51,1°C. De gevaarlijke hitte heerste in een groot deel van Zuid-Azië – van de Iraanse grens in het westen tot Bangladesh in het oosten. De hittegolf van 2019 vertoonde veel gelijkenis met die van 2015, die 3.500 mensen in India en Pakistan het leven kostte, en die van 2010, waaraan in Ahmedabad, de hoofdstad van Gujarat, 1.344 mensen kwamen te overlijden.

In de 3°C-wereld zal de extreme hitte van 2019 als een ongewoon koele zomer gelden. Al in een wereld die slechts 2,25°C warmer is dan het pre-industriële tijdperk, zullen grote delen van Zuid-Azië hittegolven gaan meemaken die ‘voor het gros van de mensen als extreem gevaarlijk moeten worden gekwalificeerd’. Hittegolven die zo extreem zijn dat ze nu nog ‘eens in de 25 jaar’ te verwachten zijn, zullen niet alleen veel gewoner worden, maar zelfs om het andere jaar gaan plaatsvinden. Uit de prognoses blijkt dat ruim de helft van de Zuid-Aziatische bevolking – honderden miljoenen mensen die in tientallen grote steden wonen – te maken zal krijgen met ‘gevaarlijke hittegolven’ van een in ons huidige klimaat nooit vertoonde intensiteit. Gebieden op grotere hoogte als het Dekanplateau en de Himalaya zullen aan de ergste hitte ontsnappen. De modelprognoses laten echter een helderrode boog zien – een indicatie van gevaarlijke hitte – over de hele Indus- en Ganges-rivierenvallei, inclusief Bangladesh en de oostelijke kusthelft van India.

Aanpassing is tot op zekere hoogte mogelijk. Tijdens het hitterecord in Delhi in 2019 piekte de vraag naar stroom toen mensen massaal airconditioners aanzetten. Maar er is een grens aan hoeveel van het normale leven nog doorgang kan vinden bij temperaturen die een verblijf

buitenhuis zonder extra bescherming tot een hachelijk avontuur maken en werken in de open lucht zo goed als onmogelijk. Al het werk op de velden stopt, behalve als bijvoorbeeld tractoren met geklimatiseerde cabines worden gebruikt. Ook wegwerkzaamheden en bouwprojecten komen tot stilstand, evenals sporten in de open lucht. Mensen zitten in feite in hun huizen opgesloten. Wie geen toegang heeft tot een kunstmatig gekoelde omgeving loopt gevaar voor hyperthermie (oververhitting), met mogelijk dodelijke afloop. Maar waar mensen zich misschien nog tegen de hitte weten te wapenen, zal het meeste vee sterven, omdat het bij deze extreme temperaturen ook in de schaduw te heet wordt om te overleven. (...)

Wanneer hele landen boven deze hittedrempel belanden, kan het haast niet anders dan dat er immense volksverhuizingen op gang komen – honderden miljoenen mensen die hun landen in de (sub)tropen verlaten omdat ze het daar niet meer bewoonbaar achten. Deze vluchtelingenstromen zullen die van wereldoorlogen overtreffen, met onvoorstelbare sociale en politieke consequenties over de hele planeet.”

Dit zijn passages uit het boek *Zes graden* van Mark Lynas, Uitgeverij Jan van Arkel i.s.m. Maurits Groen*MGMC, isbn 978 90 6224 061 6, 384 p, 19,95